Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 37 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го ЛЮТОГО 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 16, 1977 No. 37. VOL. LXXXIV.

СЕНАТОР ДЖЕКСОН ЗАКЛИКАЄ БРЕЖНЄВА ЗВІЛЬНИТИ РУДЕНКА, ҐІНЗБУРҐА Й ОРЛОВА, ОБОРОНЯЄ СВІЙ ДОДАТОК ДО ТОРГОВЕЛЬНОГО ЗАКОНУ, ХВАЛИТЬ ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА ЗА ЙОГО ВИСТУПИ В ОБОРОНІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Вашінґтон. — Минулої п'ятниці, 11-го лютого, сенатор Генрі Джексон із стейту Вашінґтон, один із демократичних кандидатів на пост президента ЗСА під час минулорічної правиборчої кампанії, виступив в Сенаті з промовою, в якій закликав генерального секретаря КПСС Леоніда Брежнєва звільнити з ув'язнення заарештованих недавно дисидентів: українця Миколу Руденка і росіян Александра Ґінзбурґа та Юрія Орлова, та додержуватися міжнародних домовлень щодо пошанування людських прав. Сен. Джексон твердив, що ЗСА можуть спричинитися до полегшення долі переслідуваних в СССР, якщо застосовуватимуть економічні пресії проти Москви, зокрема, будуть застосовувати т. зв. Додаток Джексона-Ваніка до Торговельного закону з 1974-го, який пов'язує надавання торговельних концесій для СССР із питанням вільнішої еміґраційної політики Москви.

Сен. Генрі Джексон

Сенатор Джексон, заявляючи, що ЗСА, як провідник вільного світу, повинні публічно виступати проти порушування людських прав у будь-якій державі, хвалив Державний департамент і президента Джіммі Картера, які протягом останніх тижнів публічно зая-

(Закінчення на стор. 3-ій,

МЕХІКАНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ВІДВІДУЄ ВАШІНҐТОН

Президент Хозе Льопез Портільйо з президентом Джіммі Картером в Білому Домі.

Вашінґтон. — У понеділок 14-го лютого до столиці ЗСА прибув з формальною візитою мехіканський президент Хозе Льопез Портільйо і його дружина Кармен, яких в Білому Домі привітав президент Джіммі Картер, заявляючи, що його уряд готовий зробити все можливе, щоб нав'язати ще навіть кращі відносини між цими двома державами-сусідами. Президент Портільйо прибув до Вашінґтону з Вілліямсбурґу, Вірджінія, історія якого сягає часів, коли Америка ще була колонією Великобританії. Відвідини президента Портільйо — це перші відвідини ЗСА головою іншої держави за президентури Джіммі Картера. Під час відвідин обидва президенти правдоподібно обговорюватимуть такі питання як поліпшення торговельних зв'язків, припинення нелеґального продажу наркотиків і зброї по обох боках кордону, заторкнуть справу нелеґальних мехіканських іміґрантів до ЗСА, питання американських громадян, ув'язнених в мехіканських тюрмах, рівнож напевно обговорюватимуть справу Панамського каналу та можливість відновлення „нормальних" зв'язків між ЗСА і Кубою.

Згідно з бажанням президента Картера, церемонія під час привітання мехіканського президента була спрощена: військова оркестра не грала пісні „Гейл ту ди Чіф", яка переважно попереджує виступи президента ЗСА, як рівнож сурмачі не грали фарфарів. Однак оркестра відіграла національні гимни обох держав, і президента Портільйо привітано почесними сальвами з 21 гармати. Як відомо, президент Картер від самого початку своєї каденції старається спростити всі формальні церемоніяли, зв'язані з будь-якою оказією.

Вітаючи мехіканського президента, президент Картер сказав, що ці відвідини вказують, що обидві країни прикладають спеціяльну увагу для вдержання і поліпшення дальших відносин, а президент Портільйо заявив, що переконаний, що ЗСА і Мехіко спроможні полагодити будь-які розбіжності.

Увечорі того дня в Білому Домі відбувся бенкет в честь президента Портільйо і його дружини Кармен.

Відновлено переговори щодо Панамського каналу

Контадор, Панама. — В понеділок, 14-го лютого, тут розпочалися переговори між представниками ЗСА і Панами щодо нового договору відносно контролі над Панамським каналом, який був збудований і досі в більшості контрольований американськими чинниками, хоча перетинає державу Панаму на дві частини. Панамський уряд вже довший час вимагає, щоб був уневажнений старий договір з 1903-го року, а на його місце підписаний новий, який надав би Панамі „суверенні права" і контролю над каналом. Натомість опінія в ЗСА поділена, бо деякі законодавці та коментатори вважають, що стратегічна та економічна важливість каналу вимагає, щоб ЗСА надалі задержали над ним майже повну контролю, а інші твердять, що Панама повинна перебрати контролю над тим каналом. Президент Джіммі Картер під час виборчої кампанії заявляв, що Америка ніяк не може зректися контролі, але тепер дещо „послабив" своє становище. Представниками ЗСА на теперішні переговори є Еллсворт Банкер, колишній амбасадор до Південного В'єтнаму, і Сол Ліновіч, колишній амбасадор ЗСА до Організації Американських Держав (ОАД). Обидві сторони надіються, що новий договір пощастить підписати перед червнем ц.р.

Людмила Алєксєєва одержала дозвіл на виїзд із СССР

Москва. — „Ройтерс" інформує, що Людмила Алєксєєва, член Московської Групи сприяння виконанню постанов Гельсінкських угод у Совєтському Союзі, повідомила у понеділок, 14-го лютого, що одержала від совєтських властей дозвіл на виїзд із СССР. Алєксєєва, в домі якої КҐБ 9-го лютого заарештували голову цієї Групи Юрія Орлова, заявила західнім кореспондентам, що вона вже давніше думала про виїзд із СССР, але прохання в тій справі внесла щойно минулого місяця і одержала дозвіл 1-го лютого, тобто, тільки 10 днів після внесення клопотання. Совєтські власті дозволили еміґрувати також її чоловікові, Ніколаєві, та синові Михаїлові. Родина Алєксєєвих плянує поселитися в ЗСА.

Минулого місяця совєтське пресове аґентство ТАСС обвинуватило Людмилу Алєксєєву, Юрія Орлова і Александра Ґінзбурґа, який теж належав до Групи сприяння виконанню постанов Гельсінкських угод і якого КҐБ арештувало ще перед Орловим, що вони нібито співпрацюють з російськими антисовєтськими організаціями, які діють в країнах Західньої Европи.

ЧЕХО-СЛОВАЦЬКА ПОЛІЦІЯ ПРИДЕРЖАЛА КОРЕСПОНДЕНТА „НЮ ЙОРК ТАЙМСУ"

Ґмунд, Австрія. — В суботу, 12-го лютого ц. р., чехо-словацька поліція придержала в поїзді, який йшов з Праги до Відня, кореспондента газети „Ню Йорк Таймс" Пола Гофманна, держала його в засекреченому місці і відібрала усі його документи, нотатки і папери. Серед сконфіскованих матеріялів було також свідчення Александра Дубчека, колишнього шефа компартії. Підпис Дубчека на цьому документі можливо був причиною акції політичної поліції супроти Гофманна. Свідчення, яке до речі опублікували вже деякі газети на Заході, є запереченням інформації в комуністичній газеті Австрії „Фольксштімме", що Дубчек, мовляв, відмовився підписати документ „Хартія 77" в обороні людських прав в Чехо-Словаччині. Дубчек, згідно з документом, заявив приятелям, що він поділяє ідею, висловлену в документі дисидентів. „Заки мені наказано покинути поїзд, — заявив кореспондент Пол Гофманн, — в мене зроблено докладний обшук і допитувано майже годину". На станції Гофманна знову допитували, відібравши від нього ввесь писаний матеріял, навіть офіційні урядові заяви чехо-словацького уряду в справі „Хартії 77". Кореспондент перевів цілу ніч на кріслі в неогріваній кімнаті в пашпортному бюрі. Йому не дозволено потелефонувати до американської амбасади в Празі або Відні, а людина в уніформі сказала йому: „Туту ти не є в Америці". Гофманн пересидів ніч без харчів, тільки на воді, і коли його пішки привели до австрійської границі біля місцевости Ґмунд і австрійський інспектор запропонував йому каву з термосу, вона смакувала знаменито, — сказав Гофманн, — після 18-ти годин без харчів.

Випадок з кореспондентом Гофманном викликав реакцію в Державному департаменті, який думає вислати гострий протест проти поведінки чехо-словацьких властей, нечуваної досі у відношенні до журналіста, який виконує обов'язок. Проти цієї брутальної поведінки запротестував також головний редактор „Ню Йорк Таймсу" А. М. Розентал, кажучи, що „Ню Йорк Таймс" категорично засуджує поведінку чехо-словацьких чинників проти кореспондента Пола Гофманна, що являється серйозним порушенням свободи преси".

Москва „видворила" норвезького дипломата

Москва. — Пресове агенство „Ассошіейтед Пресс" інформує, що у понеділок, 14-го лютого, совєтські власті „видворили" одного норвезького дипломата і повідомили, що інший не має права повертатися до СССР. Рішення совєтських властей запало два тижні після того, як Норвегія викинула 6-ох совєтських громадян, закидаючи їм шпигунську діяльність.

Норвезька амбасада в Москві підтвердила, що уряд Совєтського Союзу зажадав негайного виїзду з Москви Кнута Мугаса, який займав пост секретаря для торговельних справ, та повідомив, що колишній перший секретар норвезької амбасади, Каре Гавґе, який вже раніше переїхав на службу до Японії, не матиме права повернутися до Совєтського Союзу.

В кінці минулого місяця Норвегія викинула трьох членів совєтської торговельної делеґації, секретаря і шофера совєтської амбасади, як також кореспондента агентстваТАСС, закидаючи їм, що вони старалися роздобути таємні документи норвезького уряду. Москва, „видворюючи Кнута Мугаса і забороняючи Каре Гавґе повернутися до СССР, теж ствердила, що вони „займалися шпигунством".

ЗУАДК НАМАГАЄТЬСЯ ПЕРЕСЕЛИТИ УКРАЇНЦІВ, ЯКІ ЗРЕКЛИСЯ СОВЄТСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

Філядельфія. — Нарада Екзекутиви Злученого Українського Американського Комітету постановила поробити всі потрібні заходи в американському уряді для того, щоби допомогти переселитися до цієї країни тим українцям, які зреклися совєтського громадянства. В нараді, що відбулася тут в новому приміщенні ЗУАД-Комітету, де тепер постійно урядує Українська Суспільна Служба, в п'ятницю, 11 лютого ц.р., взяли участь: заступники президента ЗУАДКомітету д-р О. Білик і ред. Лідія Бурачинська, секретарі пані О. Ґенґало і Дж. Швед, касир д-р Б. Гнатюк, екзекутивний директор д-р О. Тарнавський і член Дирекційної Ради д-р М. Ценко. На нараді ухвалено переслати негайно допомогу родині українського робітника з Одеси Леоніда М. Сірого, що звернувся ще у вересні минулого року з відкритим листом-апелем до урядів західніх держав з проханням допомогти йому виїхати з Одеси до якоїнебудь західньої країни, бо його заробіна платня не дозволяє йому прохарчувати рідню. Крім допомоги родині Сірих, Екзекутива ЗУАДКомітету постановила, в порозумінні з родиною Сірих, поробити заходи для їх переселення на американський континент. Крім того постановлено звернутися до американського уряду з проханням на дозвіл переселити тих українців, переслідуваних совєтською владою, які зреклися совєтського громадянства. На основі проголошеного у пресі документу, підготовленого Групою Сприяння Виконанню Гельсінських Угод, совєтського громадянства зреклися: Іван А. Гель, Надія О. Світлична, Вячеслав М. Чорновіл, Роман А. Гурний, Іван О. Кандиба, Богдан М. Горинь, Іван О. Світличний, священик Василь О. Романюк, Степанія М. Шабатура, Ігор М. Калинець, Святослав Й. Караванський, Олександер Т. Сергієнко, Данило Л. Шумук, Валентин Я. Мороз, Василь В. Барладяну, Леонід М. Тимчук, Вадим В. Смогитель і Дмитро Ф. Михеєв. Усім їм, разом з їхніми родинами, ЗУАДК зобов'язується виставити афідавіти та й покрити кошти їхнього переселення до цієї країни. Відповідні петиції до уряду підготовляє секретар ЗУАДКомітету пані Дж. Швед.

На тій же нараді ЗУАД-Комітету обговорено широко справу допомоги українським рільникам у Бразилії. Екзекутива отримала вичерпний і точний плян такої допомоги від Хліборобського Союзу у Бразилії. Відповідна петиція буде предложена в Державному департаменті, щоби могти цю акцію допомоги поставити на найширшій основі. Екзекутивний директор д-р Тарнавський і член Дирекційної Ради д-р Ценко подали звідомлення з наради Дорадчого Комітету Добровольних Організацій Допомоги, що діє в рамах Аґенції для Міжнародного Розвою Державного департаменту. За посередництвом цієї аґенції можна буде отримати відповідну підтримку нашої акції допомоги в Бразилії. Саме тепер, на вимогу американського Конґресу, переводиться перереєстрація організацій, що діють під контролею цієї урядової установи, що плянує допомогу закордоном. Відповідні документи, потрібні для реєстрації, виготовляє Екзекутива ЗУАДКомітету.

Секретар Екзекутиви пані О. Ґенґало подала загальне звідомлення з дотеперішньої акції Коляди, що дала понад чотири тисячі долярів. Екзекутива ствердила, що для переведення всіх акцій, що їх пляновано, потрібно більше фондів. Тому що ЗУАДК діє в рамах урядової аґенції, адміністраційний фонд не може перейти десяти відсотків всіх зібраних фондів. З тієї причини ЗУАДК вже від кількох років не може втримати постійної канцелярії і всю працю переводить добровольчими силами. Саме для пожвавлення діяльности ЗУАДКомітету, що тепер має перед собою нові важливі завдання, постановлено відбути Збори Дирекційної Ради ЗУАДКомітету 16 квітня ц.р. у Філядельфії.

Приявні на нараді члени Екзекутиви вислали вітальне письмо хворому президентові ЗУАДКомітету д-рові Володимирові Ґалановi, що після важкої операції приходить вже до здоров'я.

Румуни також домагаються пошанування людських прав

Букарешт. — У слід за совєтськими, чехо-словацькими, польськими і юґославськими дисидентами, тепер уже також дев'ять румунів звернулися окремим закликом до всіх сиґнаторів Гельсінкської Угоди, прохаючи їхньої допомоги в запевненні більшого респекту до людських справ в їх країні. Цей апель-заклик є першим того роду документом з Румунії від часу наставлення там комуністичної влади після Другої світової війни, — інформує в спеціяльній кореспонденції зі столиці Румунії „Ню Йорк Таймс". Заклик цей видано у зв'язку з підготовою сиґнаторів Гельсінкської Угоди до чергової Европейської конференції безпеки і співпраці, що має відбутися в червні цього року в Беоґраді та завданням якої буде розглянути виконання Гельсінкських угод. В заклику, що його разом з іншими підписав відомий письменник Павло Ґома, автор книжки „Ґерля" про політичних в'язнів в одній тюрмі в північній частині Румунії, зокрема згадується про такі заперечування передбачених Гельсінкським домовленням людських прав, як право на професійну працю, право вільних зібрань, свобода преси і віровизнання, секретність кореспонденції і телефонічних розмов тощо. „Може виглядати, що нас є смішно мало, але ми одержали запевнення солідарности від багатьох людей, які бояться виступити публічно," — сказано в заклику.

ЦЕНТРАЛЯ КУК ПРОТИ АСИМІЛЯЦІЇ „ЦЕНТРІВ БАГАТОКУЛЬТУРНОСТИ"

Вінніпеґ (КУК) — Дня 7-го лютого 1977 Екзекутива Президії КУК зайняла становище проти творення „Центрів Багатокультурности" та використовування т. зв. „Community Centres", „Citizenship Centres" чи „International Centres" в різних містах Канади для різнородних імпрез і культурних виступів при допомозі фінансових дотацій з Фонду Багатокультурности.

Комітет Українців Канади виступив проти тієї політики тому, що ці центри втягають до участи в того роду імпрезах різні етнічні групи з наміром помішання елементів культури тих груп в одну неокреслену масу культур.

Прем'єр-міністер П. Е. Трудо в своєму проголошенні політики багатокультурности з дати 8 жовтня 1971 виразно ствердив, що Канада є країною різно- і багато-культурного характеру. Цей характер структури Канади підтвердили одноголосно всі політичні партії, бо такою є Канада від понад 100 років існування канадської федерації. Все-Канадська Рада Багатокультурности у своєму Першому Річному Звіті з дати 14 грудня 1974 схвалила резолюцію, що Центри Багатокультурности повинні діяти радше як виїмок лише там, де вимагає того конечність положення в менших осередках, а не як правило, зокрема там, де віддавна добре зорганізовані організації й установи поодиноких етнічних груп в Канаді.

Того роду центри можуть сповнити корисну ролю лише на полі початкової допомоги для новоприбулих іміґрантів у формі правних порад, навчання мови країни, інформації відносно існуючих установ і організацій тих етнічних груп, з яких дані еміґранти походять, і т. п. У зв'язку з тим ці центри, які діють під різними назвами, повинні радше носити назву „Іміґраційних центрів", і як такі вони повинні бути фінансовані Міністерством іміґрації, а не Департаментом багатокультурности, фінансові дотації якого, згідно з принципами політики багатокультурности, мусять бути зужиті лише на збереження й розвиток мов і культур поодиноких груп.

Змішання культур веде до асиміляції, що противиться основним цілям політики багатокультурности. Тому Комітет Українців Канади закликає українські організації й установи і загал українців Канади користати з фондів багатокультурности на збереження й розвиток української мови й культури лише в своїх власних установах. Рівночасно пересилається Складовим Організаціям, Провінційним Радам, Відділам і Представництвам КУК англійський текст Повідомлення Централі КУК в цій справі для його відповідного використання на місцях, — інформує Централя КУК.

Відділ УККА Пассейк-Берґен відбув збори, вибрав управу

Пассейк, Н. Дж. (Т. К.) — В неділю, 6-го лютого ц. р., о год. 5-ій по полудні тут в Українській Централі відбулися загальні річні збори УККА, Відділ Пассейк-Берген.

Збори відкрив голова Відділу С. Палидович. Голова обраної Президії Зборів В. Бакалець запросив до президіяльного стола представників всіх організацій. З рамен уступаючої Управи Відділу відчитали звіти: Северин Палидович — голова, Франко Вірстюк — скарбник, п-і Христина Бук — секретар і Іван Блих — референт.

Почесною головою Управи одноголосно обрано пані Марію Стефанів.

Номінаційна комісія в складі: Ярослав Федун — голова, та Іван Хомко й Іван Іванків — члени, запропонувала склад нової Управи Відділу на 1977-78 рр., одноголосно прийнятий присутніми: Северин Палидович — голова, Константин Ваньо — містоголова, п-і Люба Остап'як — секретар, п-а Галя Максимюк—фінансовий референт, п-і Тамара Кардашинець — пресовий референт. Вільні члени: Маріян Титла, Юрко Кордуба, Христина Бук, Ірена Халупа, Володимир Гной, Ляриса Бих і Стефан Максимюк. Український Народний Фонд: Іван Блиха - референт, і члени — Василь Марущак, Степан Покора, Франк Мартин і Франко Гурин.

ТУСМ ЗАПОВІДАЄ ДЕМОНСТРАЦІЮ

Ню Йорк, Н. Й. — Крайова Управа ТУСМ-у інформує, що вона заплянувала влаштувати демонстрацію в обороні борців за національні та людські права в Україні з нагоди 70-ліття народин ген.-хор. УПА Романа Шухевича — Тараса Чупринки в п'ятницю, 4-го березня. Демонстрація почнеться в 6:00 вечера біля совєтської летунської аґенції „Аерофлот" на розі 45-ої вул. та 5-ої евеню. Опісля відбудеться похід зі свічками до Совєтської місії при Об'єднаних Націях на 67 вул. між 3-ою і Лексінґтон евенями.

ПРОГОЛОШЕННЯ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ В ЕЛІЗАБЕТІ

Елизабет, Н. Дж. Посадник цього міста з підписаною ним проклямацією Дня Української Незалежности 22-го січня в цьому місті. На фото за посадником Томасом Данном, що сидить, стоять (зліва): М. Тимчишин, В. Бойчук, С. Яцусь, Г. Юрчак, проф. М. Демчишин, д-р Р. Граб, Р. Василак, С. Шевчук, голова Відділу УККА М. Пінковський, о. монс. Й. Федорик, І. Солтівський, Г. Федун, Б. Федик і С. Василак. Сидить (зліва) Р. Курівчак.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montbomery Street, Jersey City, N.J. 07303. Application to change frequency to "Daily except Mondays and holidays" pending at Jersey City, New Jersey.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року $16.00, на 3 місяці $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Заведена надія

Спершу виглядало, що призначення президентом Картером конґресмена Ендрю Янга, який є негром, на пост амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй було добрим і обдуманим. Коментатори твердили, що призначення Янга на такий відповідальний пост в закордонній політиці Америки не тільки задовольнить негритянське населення ЗСА, бо ще раз докаже чорним громадянам цієї країни, що тут усі рівні, не зважаючи на їхню расу чи національне походження, але також були надії, що це призначення викличе позитивний відгук в недавно створених африканських державах. І дійсно, негритянське населення ЗСА та лідери африканських держав, що їх амбасадор Янг відвідував протягом недавньої поїздки до Африки, дуже позитивно зареагували на призначення Янга на амбасадора ЗСА до ОН.

Однак, тільки кілька тижнів після цього призначення показується, що зв'язувані з призначенням Янга надії не цілком виправдуються. Ендрю Янг є освіченою та інтеліґентною людиною, але не має жадної практики у веденні закордонної політики і є дійсним новиком в лябіринтах міжнародної дипломатії. Протягом двох тижнів Державний департамент або сам президент Картер вже чотири рази мусіли заперечувати чи ,,пояснювати'' заяви амбасадора Янга: Державний департамент заперечив твердження Янга, що ЗСА ,,напевно голосуватимуть за тим, щоб комуністичний В'єтнам став членом Об'єднаних Націй'', а відтак той самий Департамент мусів заперечувати і засудити заяву Янга, що приявність кубинських військових частин в Анголі — це нібито позитивне явище, бо, мовляв, кубинці ,,запевняють стабільність і порядок в тій частині світу''. Крім того президент Картер був змушений ,,пояснювати'', що Янг не хотів образити попереднього державного секретаря Кіссінджера, коли кілька днів тому сказав на пресовій конференції, що ,,Кіссінджер обтяжив Великобританію проблемою Родезії і тоді залишив Лондон напризволяще'', а Державний департамент знову мусів відкликувати заяву Янга, який із самопевністю наївно твердив, що білий уряд Родезії цілком певно відновить переговори з представниками чорної більшости тієї африканської країни, якщо тільки уряд Південно-Африканської Республіки звернеться в тій справі до прем'єра Родезії, Іяна Сміта.

Проте завершенням наївности Янга була його заява під час інтерв'ю з телевізійним коментатором Деном Ратером, коли Янг сказав: ,,Більшість не-білих людей світу не боїться комунізму. Може це і зле, але для мене комунізм ніколи не був загрозою. Для мене загрозою завжди був расизм''.

Таке твердження в обличчі загальновідомого факту, що найбільшим ворогом всіх людей, не зважаючи на кольор їхньої шкіри — є комунізм, зокрема совєтсько-московський комунізм, недопустиме для амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй, недопустиме для людини, яка має обов'язок пояснювати світові закордонну і внутрішню політику Америки.

Тому-то призначення конґресмена Ендрю Янга на пост амбасадора до ОН вже після перших його виступів виявилось великою помилкою. Президент повинен цю помилку якнайшвидше виправити, бо на такому важливому пості мусить служити досвідчений дипломат, а не наївний новик.

Інакший детант

Немає сумніву, що зміна Адміністрації у Вашінгтоні і її дещо відмінне розуміння політики детанту з Совєтським Союзом, посередньо заторкує також внутрішні відносини в СССР, зокрема в Україні, яка веде боротьбу однаково як за людські, так і за національні права. Доказом того можуть послужити приклади хвилювання комуністичних режимів в СССР та інших комуністичних країнах у зв'язку з останніми заявами Державного департаменту ЗСА в справі подій в Чехо-Словаччині, в обороні академіка А.Сахарова та Александра Гінзбурга. Відомо також, що політика детанту не тільки не ,,злібералізувала'' відношення режиму до інакомислячих в СССР, як цього сподівалися прихильники цього політичного напрямку, але радше навпаки, привела до посилення терору КҐБ і політичної поліції в інших комуністичних державах. Незаперечним є факт, що після закінчення европейської конференції для справ безпеки і співробітництва і підписання Гельсінської Декларації, — в Україні посилився русифікаційний тиск і кагебівський терор, а для справности дії цього терору в Україні змінено майже ввесь адміністраційний апарат на вищих щаблях, і до влади прийшли або чистокровні росіяни, або малороси типу Щербицького, які слухняно виконують усі накази Москви. Очевидно, партійний апарат і КҐБ використовують ,,політику співжиття'' для того, щоб знищити спротив, доказуючи, що всяка боротьба проти системи в сьогоднішніх умовинах є безнадійною.

Тому всякі зміни в американській політиці у відношенні до детанту, зумовлені дещо інакшим ставленням до співжиття з СССР, а зокрема наголошення людських прав і проблеми свободи в поневолених Москвою країнах, є для нас надзвичайно важливі, бо вони вказують на оздоровлення політики ЗСА і відхід від практики колишнього державного секретаря Генрі Кіссінджера, який в минулому проповідував стосувати до СССР тактику далекойдучих договорень, не добачаючи у політиці детанту маневру Москви і користей, які вона одержувала з передишки з Заходом, використавши її для упорядкування своїх власних внутрішніх труднощів, закріплення диктатури, виарештування найнебезпечнішого елементу серед дисидентів і борців за волю у поневолених країнах тощо.

З таким почуттям полегші сприймають теперішню американську політику люди за залізною заслоною. Дійшло бо вже було до такого стану, що про совєтський терор ніхто навіть не хотів слухати на Заході, вважаючи це внутрішньою справою Совєтського Союзу. Тому застосування президентом Джіммі Картером моральних засад у політиці треба тільки привітати, бо нічого так не боїться безбожницька і аморальна система комуно-російських імперіялістів, як моральних ідеалів, голошених борцями в поневолених країнах і вільними людьми на Заході.

Іван Кедрин

КОМУНІЗМ ЧИ ІМПЕРІЯЛІЗМ

Андрій Григоренко заявляє, що ,,українська громада не повинна забувати про російський народ. Українці могли б допомогти російському народові здобути свободу і перестати бути знаряддям в руках володарів Кремля...''. Володимир Буковський вбачає у всьому 230-мільйоновому населенні Совєтського Союзу політичних в'язнів і доказує, що подекуди й сам Брежнєв є в'язнем поліційної системи, яку очолює.

Александер Солженіцин, який зробив більше для дискредитації совєтського режиму та західнього ,,детанту'', як інформаційно-пропагандивні зусилля всіх різнонаціональних вільних громад у діяспорі, поставив найвиразніше точку над ,,і'': всі народи Совєтського Союзу і всі їхні репрезентанти у західньому світі повинні творити одностайний фронт у поборюванні тієї жорстокої системи. Нема ніякого сумніву, що все, що послаблює большевицький режим, все, що виявляє злочини тієї жорстокої системи, — корисне для нас, українців, корисне для України. Проте, українська проблематика складніша за просте гасло: всі противники сучасної червоної Москви єднайтеся у поборюванні її. Українська політична проблематика не може обмежитися до цілі — повалення большевицького режиму, чи навіть, як дехто проповідує, здобуття лібералізації режиму та перетворення його в ''комунізм із людяним обличчям'' за теорією чеського Дубчека. Очевидно, що ми всі раділи, якби в Україні люди могли свобідніше дихати, якби дику систему заступило пристойніше відношення до людини і громадянина, якби плянову русифікацію, наставлену на створення одного совєтського народу з російською мовою і культурою заступила теорія і практика ,,багатокультурности''. Українські політичні еміґранти, чи пак поселенці у різних вільних країнах, не поклоняються гаслу ,, чим гірше, тим ліпше'', вони знають, що 40 мільйонів українців на їх рідній землі не можуть складатися з самих героїв та що найперша ціль народу — зберегти свою біологічну субстанцію, а далі — розвивати свою культуру й економіку, жити життям нормальних людей з усіма антрибутами культури й добробуту. Ото ж вільні українці були б раді, якби Україна опинилася бодай у такому стані, як Польща чи Мадярщина: де свобідно в усіх закутинах країни лунає їх рідна мова, де поруч із різними обмеженнями для панівної в народі Церкви таки існує свобода віри й Церкви має відвагу обстоювати свої права перед владою, — де люди таки свобідніше дихають. Ми були б раді, коли б такий стан заіснув також в Україні, дармащо останні вістки з Польщі, за якими жінки мусять від 5-ої години вранці стояти у довжелезних чергах, щоб купити фунт м'яса, — це таки глум над примітивними потребами мешканців країни.

Але українська політична проблематика має діло не тільки з режимом, не тільки з російським комунізмом, не тільки з журбою Леоніда Плюща, що марксизм в СССР є карикатурою марксизму, а не дійсним марксизмом-ленінізмом. Українська політична думка, коли тільки підвелась із цвинтарного сну, що його передбачав Шевченко, знала різні етапи. Вона крокувала від малоросійщини й слізливого романтизму, почерез автономізм і федерацію аж до державницького самостійництва. Олександер Лотоцький барвисто змальовує у ,,Сторінках минулого'' поведення і політику українських членів Першої і Другої Дум за царату, боротьбу за скасування Валуївського розпорядку і ,,Емського указу'', ступневий зріст української національної свідомости на переломі минулого і цього сторіччя. Центральна Рада не зродилася з пустки, і всі її 4 Універсали, як і всі її гріхи та промахи мали своє коріння в минулому. Коли сьогодні рух спротиву в СССР набрав вже міжнародного розголосу, то західній світ, із ЗСА включно, який у принципі визнає право всіх народів на волю, намагається знайти балянс між загрозою нової світової атомової війни та апелями дисидентів до сумління державних мужів. Таким балянсом, таким компромісом є формула ,,людських прав'' із клявзулі Гельсінкської конференції. Чинник несподіванки є реальним чинником у політиці і тому дуже можливо, що такою несподіванкою, яка стане переломовим моментом у відношенні між Заходом і СССР та у внутрішніх відносинах в СССР, стане власне ця клявзуля про ,,вільний обмін людьми й ідеями'' у Гельсінському договорі. Щоб дістати затвердження своїх, захоплених силою державних кордонів та ,,безпечну спину'' від Заходу, Совєти проковтнули ту клявзулю, згори рішені не дотримуватися її. Перерахувалися, бо її букви і змісту не можна було затаїти і вона підсилила дисидентський рух в СССР та силує таки Захід пригадувати її Кремлеві — покищо у делікатній формі, яка, проте, вірогідно прийматиме щораз різкіші форми. Очевидно, натиск міжнародної опінії та міжнародних чинників на пошанування людських прав в комуністичних країнах не доведе до лібе-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Любов Дражевська

,,ДЕ МИ СТОЇМО В МИСТЕЦТВІ"

(2)

Модернізація українського мистецтва мала в Америці добрі традиції. Архипенко, прибувши сюди 1923 року, зразу виніс українське мистецтво на світовий рівень. В українському павільйоні на світовій виставці в Чікаго 1933 року було виставлено майже 60 творів Архипенка. Американська преса писала, що український павільйон був єдиним на виставці, де показали модерне мистецтво. Протягом понад 50 років Архипенко був завжди в центрі українського мистецького руху, виставляв свої твори на українських виставках у Львові, Чікаго, Ню Йорку, Детройті і Канаді.

Гординський ствердив, що розвиток українського мистецтва у Новому Світі почався з прибуттям нової еміґрації в кінці 40-х років. Далі він відзначив головні з стилів українського мистецтва, згадавши типових представників їх.

Говорячи про реалізм, Гординський нагадав, що тепер у світовому мистецтві, після кількох десятиріч модерністичного експериментування, реалізм знову стає актуальним і модним. За визначенням Фрідріха Шіллера:,, Стиль — це вміння вилучувати несуттєве''. Саме це вміння надає виразних стилевих рис українським реалістам: Черешньовському і Молодожанину у скульптурі, Гніздовському і Андрусеву у малярстві.

Надреалізм оперує реальними формами, але зіставленими в нереальному порядку, або перемішаними з абстрактними елементами. Характерні твори цього типу дав на недавній своїй виставці Володимир Бачинський. Імпресіонізм має серед українських мистців численних прихильників, зокрема мистців київської школи, як от Микола Неділко, Михайло Дмитренко, Олекса Булавицький. Михайло Мороз стоїть уже ближче до експресіонізму, що представлений такими різними мистцями, як Олекса Грищенко, Микола Бутович, Мирослав Радиш, Джемс Ґабода. Але різні стилі і напрямки модерного мистецтва не завжди виступають у чистому виді, вони не раз поєднуються, змішуються. Так, експресіонізм поєднується з кубізмом чи конструктивізмом, наприклад у творах Любослава Гуцалюка або Мирона Левицького. В ділянці чистого абстрактного мистецтва творять частинно Михайло Андрієнко і Володимир Баляс; най-більш послідовний тут Темистокл Вирста з Парижу. В Ню Йорку, в Українському Інституті Америки, недавно виставляла поважну кількість абстрактних картин Ірина Федишин-Петренко.

Різні форми абстрактного конструктивізму сильно розвинені в українській модерній скульптурі, що її головними представниками є Кость Милонадіс, Михайло Урбан, Микола Голодик та група молодих, що гуртується коло Інституту Модерного Мистецтва в Чікаго.

Ще є група українських мистців, яку можна назвати монументалістами, через те, що вони оперують сильно спрощеними великими формами і культивують радше плоскісне малярство, що дістає риси певної декоративности. Сюди належать Галина Мазепа і Аркадія Оленська-Петришин; обидві вийшли з абстрактного малярства у своїх ранніх працях. До монументалістів належить ще група неовізантиків, що продовжує працю своїх великих попередників — Михайла Бойчука і Петра Холодного, старшого. Ця група уже внесла зміни в українське церковне мистецтво — в малярство, скульптуру, вітражі, мозаїку тощо, увівши елементи раннє-християнського мистецтва і здобутки мистецтва модерного.

С.Гординський закінчив свій огляд підсумком завдань, що стоять перед українськими мистцями. Він сказав, що добре і корисно привносити в українське мистецтво різні здобутки чужинних мистецтв, творчий процес повинен іти вперед і орієнтуватися на все життя і творче, але без загублення чи заперечення того, що українське мистецтво уже створило. Узгіднювання формальних і духових проблем нашого минулого і сучасного повинно завжди стояти в осередку наших мистецьких зацікавлень. Досягти цього можливо тільки тоді, коли ми завдамо собі труду пізнати наші багатовікові традиції і дати їм розумну критичну оцінку з погляду нашої сучасности.

Аркадія Оленська-Петришин — ,,Стан українського мистецтва у майже тотальній відсутності мистецької критики''

Аркадія Оленська-Петришин студіювала мистецтво в Гантер-Колледжі, де дістала ступінь маґістра, та в Арт Стюдентс Ліг у Ню Йорку. У Чікаґському Університеті брала післядипломні курси. Брала участь у численних групових виставках і мала чимало індивідуальних виставок. Її картини є в багатьох музеях та в приватних колекціях в Америці, Канаді та Европі.

У своєму виступі в панелі, А.Оленська-Петришин ствердила, що через відсутність мистецької критики, стан українського мистецтва в Америці дуже сумний. У мистецькому середовищі панують критерії ізольованої групи, українські мистці відчужені від американського оточення. Мистецькі виставки в гетто нікого, крім українців, не цікавлять; ними не цікавиться українська молодь, що дістала мистецьку освіту в Америці.

Виставки в Ню Йорку, що їх улаштовує Об'єднання Мистців Українців в Америці, ніколи не притягали чужинців, а тепер новою перепоною стає те, що виставки улаштовують на 3-му поверсі нового приміщення Об'єднання. В Українському Інституті Америки, розташованому в центрі американського мистецького життя, довгими роками двері замкнені і глядачам тяжко пробитися на виставки, там уряджувані. Чікаґський Інститут Модерного Мистецтва, що ставить високі критерії і влаштував деякі добрі виставки, знаходиться далеко від районів міста, де зосереджені американські мистецькі ґалереї, тому не може притягти значної кількости глядачів.

(Продовження буде)

Леонід Полтава

ЗА КУЛІСАМИ СВЯТА

У громадському житті, як і за кулісами театру, відбувається чимало подій, які, сказати б, не виходять з різних причин нагору. Маємо на увазі важливі, позитивні справи, які рідко коли або й ніколи не випливають радісними рядками на часописну поверхню.

Спинимось на одному прикладі.

М'ясарня і — політика? Що може бути одно дальше від другого?

Але в практичному щоденному людському житті це не так.

Цитуємо з листа, писаного два місяці тому із стейтового уряду в Олбані, за підписом сенатора Едвіна Мейсона:

,,Дорогий пане Бачинський! П.Володимир Квас із ,,Союзівки'' і Український Народний Союз повідомили мене про Ваш надзвичайно щедрий і гарний дарунок, що так спричинився до повного успіху нашої ,,вікторі парті'' (Вечора перемоги) тут, у Капітолі в Олбані. Хочу подякувати від себе і моїх працівників за Вашу гарну думку та щедрість...Пересилаючи найкращі побажання, сподіваємось зустрітися з Вами в Капітолі під час свята Дня Української Незалежности''.

Едвін І.Мейсон — сенатор стейту Ню Йорк, голова сенатської комісії у справах сільського господарства, член комісій транспорту, праці, економічного розвитку та інших, написав того теплого листа до українського працівника в Ню Йорку, власника крамниці з м'ясними виробами, а точніше — президента Корпорації ,,Іст Віледж Міт Маркет енд Делікатесен'' п. Юліяна Бачинського.

Мало є українців у цій метрополії, які не знали б модерно обладнаної крамниці при 139 Друга евеню, звідки знамениті пахощі домашніх ковбас і шинок долітають аж до Народного Дому.

Сенатор пише до робітника, бо хоча нині у цій крамниці працює 13 фахівців (не згадуючи про студентів на підробітках) — господар і його дружина працюють, як і тоді, в 1967р., коли почали самостійно працювати на евеню ,,Б''. Скільки коштувало праці, днями й ночами, щоб забруднену й напівроззвалену чистильню одягу обернути в зразково обладнану сучасну крамницю! — це та, закулісна праця, про яку так мало пишемо.

Цитуємо з другого листа із Олбані, з січня 1977 року, писаного після того, як над стейтовим Капітолем повівали синьо-жовтий український і зоряний американський прапори, як рівний з рівним і вільний з вільним:

,,Дорогий пане Юліяне Бачинський, дозвольте мені знову подякувати Вам за незвичайно щедрий дарунок різного м'ясива. Ваш дарунок допоміг нам надзвичайно видатно, коли ми мали прийняття з нагоди відзначення 59-ої річниці Української Незалежности. Ми дуже шкодуємо, що ви не мали змоги приєднатися до нас під час свята і прийняття...Якщо ми можемо Вам чимось послужити, будь ласка, дайте знати, і ми будемо раді зустрітися з Вами особисто. З найкращими побажаннями, Ваш Едвін І. Мейсон, сенатор''.

Справа не лише в 200 чи трохи більше долярів, які передала крамниця п. Ю. Бачинського у формі запашного м'ясива й заокеанських делікатесів на прийняття в Олбані з нагоди Українського Свята, що насправді стає і американською вимогою до окупанта України. Справа у людських відносинах, повних взаємопошани, а при потребі, як зазначає Сенатор, і реальної допомоги. При потребі, бо як усе йде нині, то ,,Іст Віледж Міт Маркет'' вже десятки разів допомагав і ще багато разів сам прийде з допомогою там, де її дійсно потрібно для добра української громади в Ню Йорку. І для українського успіху.

Жадна будова не складається із самих стін чи самого духу. У великому господарстві все потрібне. Потрібні і ці ,,закулісні'' пожертви, про які, звичайно, не пишуть. А чому б ні?

Юрій Тис

ПРАЗНИК ОТЦЯ ІВАНА

Вечір був мабуть для всіх великою несподіванкою. Це святкували у Детройті 70-ліття з дня народження о.крилошанина Івана Прокоповича друзі, знайомі і зацікавлені особистістю священика; і вечір мав не той характер, що інші ювілейні імпрези. Людську вартість Ювілята підкреслено промовою з біографічними даними о. ігумена і пароха церкви Непорочного Зачаття Інокентія Лотоцького: отець ігумен схарактеризував Ювілята як знаменитого проповідника, досвідченого виховника молоді і палкого патріота, одним словом — справді з покликання духовний отець.

Говорили і трудилися, щоб гарно вийшло, члени комітету Едвард Козак, В.Колодчин, В.Лончина, О.Бойчук, С. Щуровський, С.Юрків, І.Лотоцький, Х.Гнатчук, О.Дубрівна, А.Жуковський, М.Куницький, М.Лебедович, Х.Липецька, Є.Михалович, Б.Петріна, В.Прокопович. Представлено Родину Ювілята, пані І.Решетилович відограла на фортепіяні один з музичних творів. Поезію, присвячену Ювілятові, читала сестра о.Івана Рися, а велику поему-похвалу — Богдан Бабай-Нижанковський у клясичному стилі і старогрецьким гексаметром написану, трудним щоб цитувати і зрозуміти в уривках. Зразком хай послужить наголовок похвали, присвяченої Ювілятові, любителеві античної культури:

,,Похвала Парохові Дірборну, Отцеві Крилошанинові Іванові Прокоповичеві, славному солістові й диригентові Чорної Хмари, золотоустому Проповідникові, який знає коли скінчити, безкорисному Приятелеві, Елегантові Української Католицької Церкви, заслуженому Сеніорові славних ,,Лісових Чортів'' — нехай Йому Бог простить!''

Було і мовлення від тих же ,,Лісових Чортів''.

Виступив теж особисто Гриць Зозуля у власній особі і прочитав ,,як то (він) вполудне виєхав карою на юбілей, а заїхав простим возом на старокрайовий празник''.

Розповівши, як він їхав, як заїхав і кого зустрів на залі, підійшов до ,,єгомосці''. Можливо, що ціла історія Гриця Зозулі буде друкована у ,,Комарі'', що нині зветься ,,Лис Микита'', проте закінчення варто тут згадати:

,,Отож увійшов я до сальону, жи на салі, і йду градавс до єгомосці, бо пасувало, абим си з ними найперше привитав.

— Славайсу, отченку!

— Слава на віки! Що скажете, синцю?

А я кажу:

— Дозволю си вашої ласки, аби сте позволили, аби я Вам закукав.

— Ви що? З бика сте впали?

— Годит си, бо нині Ваше свєто!

— Що має пєрник до вітрака?

— Пєрник не пєрник, а я прошу, аби сте си не противили. Бо чи тємите, отченку, єк ще сте були малим смаркачом...''

Так переконував Гриць Зозуля, що це на щастя, і переконав.

,,Тоді отец ми кажут:

— То вже кукайте, але по-тихо, бо люди мут си сміяти.

Став я і кукаю по-тихо, а отец слухают, слухают, а далі питают си:

— Кілько сте накукали?

— Дваціть пєт.

— Кукніт ми ще раз і буде доста.

То я взяв і кукнув ще раз, ще раз, бо що маю єм жєлувати?! А всьо на здоровє, на щістє і на роки довгі! А ку-ку!

У відношенні до рідкісного нині явища духовного покликання на священика, варто подати думку поета-мислителя Василя Барки:

,,Як мистець, що радіє своїм твором, так людина має жити так, щоб її прагнення, пориви і кожні зусилля праці зосереджувалися поза її особистістю — в Богові та інших людях''.

Наводжу цей уривок поета, бо він говорить про людину, наче б знав о.Івана. Правда, на празнику ,,70'' не згадано того, що о.крилошанин — це великий любитель мистецтва усіх родів: музики, поезії, образотворчої діяльности, але зате вшановано Ювілята творами мистців слова і кисти. Для повности вечора на сцені передали о. Іванові його портрет кисти Юрія Козака.

Особливу увагу присвячує Ювілят студіям над старинною українською церковною музикою. Це цікава, хоч недосліджена достатньо ділянка культурного життя нашого народу. Можу тільки повторити те, що відоме дослідникам: церковна музика і пісня, як і народна, — це вияви стародавньої культури, і як такі домінують навіть над поетичними принципами пісні, її метрикою, а навіть впливають на наголоси пісні.

Цю тему заторкнув свого часу (десь у п'ятдесятих роках у журналі ,,Сучасність'') поет Богдан Бойчук. Такі межові проблеми мистецтва вимагають шикого знання різних ділянок мистецтва минулого і сучасного та культури взагалі. Йдеться тут теж про дисципліни, зв'язані з історією мистецтва та зовнішніми впливами споріднених ділянок культури.

І коли приймемо, що зацікавлення і любительство таких ділянок духа як релігійність і її вияви у музиці і слові та народна поезія — це потужні сили тисячоліть нашої культури, тоді стає зрозуміло, що саме ті сили захищають нас перед духовою дегенерацією і запропащенням нації. Уже з тих кількох слів можемо скласти собі образ духової постави о. Івана та його відношення до явищ нашої доби.

Слід звернути увагу і на те, що кожна творчість спирається на двох глибинах: на творчій сназі і на містиці народу. Зрозуміло, що мистецькі зацікавлення о. Івана закорінені у містиці людської духовости, з'єднуються з релігійним містицизмом, який виявився у Його покликанні до священичого звання.

На празничому вечорі приявні почули гру о. Еливá на лірі і дві стародавні ліричні пісні. Не можна було дати на цьому вечорі кращої точки.

Врешті на закінченні вечора Ювілят висловив у кількох багатих на емоцію словах своє хвилювання і подяку, які засвідчують ще раз Його духове багатство.

Отець Іван Прокопович є нащадком старинного роду

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗА КУЛІСАМИ СВЯТА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ралізації тамошніх режимів, зокрема в СССР, бо терор і поліційна система — це основи большевицької влади. Тому теж знавці відносин на Сході Европи та економічні фахівці Заходу зустріли з великим скептицизмом пророцтво Сахарова, що комунізм і капіталізм ,,зустрінуться на половині дороги'', бо — мовляв — комунізм так еволюціонуватиме в сторону капіталізму, як еволюціонував іслямізм, позбувшись своєї завойовницької місії. Але добре сталося, що на наших очах в акцію оборони людини в СССР та його сателітських країнах включається вже велика західня преса і, отягаючися ще, також керівні міжнародні чинники, включно з новим президентом Америки. Добре сталося, що вже Джералд Форд признався до помилки, що — за порадою короткозорого Кіссінджера — не прийняв Солженіцина, і добре сталося, що Джіммі Картер заявив повторно, що поруч із переговорами про обмеження стратегічної зброї (теж неабиякий блеф) не мовчатиме в обороні переслідуваних в комуністичних країнах...

У цій акції мусять найактивнішу ролю грати й вільні українці — поруч з усіма іншими національними групами, виступаючи також в обороні ув'язнених росіян, як цього вимагають всі без вийнятку члени українського руху спротиву. Але добре діється, що українські вільні люди не забувають, що їхньою програмою і остаточною ціллю не є ,,комунізм з людяним обличчям'' в Україні, а самостійна і ні від кого незалежна українська держава. Російські дисиденти не квапляться з деклярацiями про потребу деколонізації Сходу Европи. Тямимо, що Александер Керенський, лідер російської демократії після упадку царату, прославляв з Парижу переємників влади на Кремлі, що вони зберегли єдність російської імперії. Не можна мати претенсій до західніх держав, ані теж до різнонаціональних дисидентів в СССР, що вони обмежуються до боротьби за лібералізацію тамошнього режиму та в більшості не згадують про права поярмлених Москвою народів до державної волі, бо це б було явним сприянням розвалові імперії, єдність і цілість якої Кремль боронив би всією мілітарною потугою, якою розпоряджає. Тільки безмежний цинізм московських большевиків продиктував їм статтю в совєтській конституції про ,,право виступити з Союзу'' його складових ,, республік''. Ніхто з поярмлених Москвою народів і їхніх розсіяних по світі вільних людей не штовхає Заходу до третьої світової війни та взагалі до війни за належну поярмленим народам державну волю. Але ідеал державної волі треба плекати, як свою ціль і програму. І не можна вірити теж у ,,зговорення'' з російською демократією після упадку большевизму, бо в цій ділянці історія України має теж свої повчальні прецеденти. Спонтанне, масове й урочисте святкування останніх роковин актів 22-го Січня свідчить пророчисто про здорову українську політичну думку, плекану вільними українцями.

ІНСЦЕНІЗАЦІЯ ,,ЕНЕЇДИ''

Київська ,,Літературна Україна'' інформує, що в Полтавському музично-драматичному театрі ставлять ,,Енеїду'' — поему Івана Котляревського. Інсценізацію цього твору виконав молодий драматург В. Котляр.

СЕН. ДЖЕКСОН...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вили, що уряд ЗСА ,,гостро і наполегливо'' виступатиме в обороні людських прав в СССР, додаючи, що Президент ,,зробив добрий початок,, своєю критикою Москви за ув'язнення Ґінзбурґа, але підкреслив, що може і важливішим буде те, що зробить президент Картер в додатку до тих заяв.

У своїй промові, розісланій всім засобам масової інформації у спеціяльному пресовому повідомленні, сен. Джексон подав короткі інформації про трьох згаданих ув'язнених дисидентів, зазначуючи, що Микола Руденко — ,,це український письменник і член Міжнародної Амнестії, голова Українського Комітету для нагляду над виконанням Гельсінкської угоди''. Протестуючи проти ув'язнення трьох згаданих осіб, Джексон сказав, що хоча Москва в 1948-му році підписала Універсальну Деклярацію Людських Прав, а в 1966-му році підписала Міжнародний Пакт в справі громадянських і політичних прав, як рівнож Гельсінкську Декляраціiю в 1975-му році, то совєтські власті порушують всі ті міжнародні домовлення, стараючись придушити дисидентський рух перед Беоґрадською Конференцією, яка цього червня має розглянути чи виконується всі постанови Гельсінкської Деклярації, зокрема постанови, які стосуються людських прав.

Сенатор Джексон цитував слова Л. Брежнєва з недавньої його промови в Тулі, де генеральний секретар КПСС сказав: ,,В центрі европейської політики є завдання повністю виконати домовлення, на які погодилося 35 держав рік і пів тому в Гельсінках. Ми вважаємо це Остаточне Домовлення Европейської Конференції за кодекс міжнародних зобов'язань, який має запевнити тривалий мир. Очевидно, всі його постанови мусять бути виконані і це є нашим щоденним завданням''. Сенатор Джексон, покликаючись на цю заяву Брежнєва, закликав уряд СССР звільнити з арешту Миколу Руденка, Александра Ґінзбурґа та Юрія Орлова і дозволити їм та їхнім колеґам втішатися підставовими людськими правами.

Не називаючи колишнього державного секретаря поіменно, сен. Джексон критикував політику попереднього уряду ЗСА, який волів публічно не заторкувати питання людських прав в СССР, бо боявся, щоб ,,не дразнити'' автократичного уряду Совєтського Союзу. ,,У наші переговори з іншими державами ми мусимо включати наше зацікавлення людськими правами. Інші держави потребують нашого зерна, нашої технології. Чому тоді ми не повинні старатися запевнити більше пошанування міжнародно визнаних людських прав?'' — казав в Сенаті Генрі Джексон. Він твердив, що спонзорований ним і конґресменом Ваніком Додаток до Торговельного закону з 1794 р., який, за словами Джексона, стосувався не тільки жидів, але всіх громадян СССР та інших комуністичних держав, мав успіхи, бо кількість еміґрантів із Совєтського Союзу збільшувалася, а Москва вирішила знову обмежити еміґрацію тільки тоді, коли Генрі Кіссінджер публічно повідомив уряд СССР, що адміністрація президента Форда прикладе всіх зусиль, щоб уневажнити цей Додаток. Значить Кіссінджер подав Кремлеві до відома, що Вашінґтон нереаґуватиме на порушення права вільної еміґрації, права, яке Джексон вважає підставовим, бо воно протягом історії цілого людства, а зокрема протягом існування ЗСА, запевняло, що переслідувані за їхні політичні, національні чи релігійні переконання мали змогу втекти від репресивних урядів по цілому світі і переселитися до Америки чи якоїсь іншої держави. Сенатор Джексон сказав, що американський народ — це нація іміґрантів, і ЗСА своє існування завдячують тому, що існує принцип вільного переселення людей, і тому Америка має спеціяльний обов'язок підтримувати право всіх людей світу на вільну еміґрацію та іміґрацію.

Він теж сказав, що уряд ЗСА повинен обороняти людські права не тільки з чисто гуманітарних мотивів, але також тому, що світовий мир може існувати тільки тоді, коли існує міжнародне довір'я, одвертість і атмосфера ,,дійсно цивілізованого світу''.

Джексон заявив, що, прочитавши книжку ,,Архіпелаг ҐУЛаг'' Александра Солженіцина та книгу ,,Ґрейт Террор'' британського науковця Роберта Конквеста, він і багато інших американців переконалися, що в Совєтському Союзі існує таке саме порушування людських прав, масові розстріли, концтабори, переслідування національних і релігійних меншин, які існували у нацистській Німеччині. Світ має обов'язок запевнити, щоб варварські злочини нацистів ніколи не могли повторитися, і тому мусить настоювати, щоб Совєтський Союз і всі інші країни світу додержувалися міжнародних угод щодо пошанування людських прав, — сказав сенатор Джексон, додаючи, що з тієї причини Сенат ЗСА мусить засудити недавні арешти дисидентів в СССР, бо ,,питання людських прав є підставовою і центральною справою нашої закордонної політики''.

Нові репресії проти інакомислячих в Совєтському Союзі доказують, що рух в обороні людських прав в СССР представляє собою ,,не тільки совість тієї нещасливої країни'', але цей дисидентський рух може причинитися до того, що в майбутньому Совєтський Союз таки буде змушений додержуватися міжнародних принципів щодо людських прав, — твердив сенатор Генрі Джексон.

Свято Державности в Асторії

Не зважаючи на незвичайно холодну погоду, українське громадянство Асторії і Квінсу в Ню Йорку зійшлось численно (понад 500 осіб) в неділю, 30-го січня, ц.р. по полудні в авдиторії середньої школи Браєнт, щоб святочно відзначити 59-ті роковини проголошення Самостійности і 60-ті Роковини Соборности України.

Солістка Евгенія Турянська відспівала американський гимн, а приявні ,, Ще не вмерла Україна''. Відтак зібрані уважно вислухали промову почесного гостя, недовнього дорадника президента Форда в справах етнічних груп, д-ра Мирона Куропася, якого вітали щирими оплесками. У своїй доповіді англійською мовою промовець розповів цікаві і маловідомі факти про жертвенні намагання американських українців в 1917 - 23рр. допомогти політично й матеріяльно збройній і дипломатичній боротьбі українського народу за свою державну незалежність. У короткій речевій промові українською мовою він закликав присутніх брати приклад із змагань своїх попередників і активізуватися в обороні прав України до вільного життя та для того, щоб відповідно впливати на політичне життя Америки.

Із висловами симпатій до українських змагань за свободу народу і людини звернувся до приявних член Палати Репрезентантів ЗСА, Маріо Біяджі. Його щирі слова, приявні привітали грімкими оплесками. Рівнож милою несподіванкою була приявність і промова популярного місцевого асемблімена Батлера, який відчитав текст резолюції про відзначення Українського Дня Незалежности у Нюйоркському стейті, ним запропонованої і прийнятої сенатом в Олбані.

Концертова частина імпрези складалася із пісень, коляд і танків. Заслужений, підсилений церковний хор парохії Чесного Хреста в Асторії під керівництвом свого невтомного диригента Осипа Длябоги бадьоро і мелодійно відспівав ряд пісень. Опісля юні дзвінкі голоси дітвори з ,,Молодої Думки'' під керівництвом свого здібного диригента Семена Комірного захопили слухачів низкою пісень.

Дівочий квартет Філії ,,Молодої Думки'' із Йонкерсу в складі: Христі Іванів, Маріянни Сенко, Дарії Уздейчук і Ліліянни Шкафаровської, очарував усіх задушевними піснями, при фортепіяновому супроводі Олеся Кузишиного, який також акомпаньював ,,Молодій Думці'' і солістові Евгенові Титлі.

Студія Танків та Балету під керівництвом Уляни Кунинської-Шмериковської по-мистецьки виконала танок. Тенор Евген Титла бездоганно проспівав дві жартівливі пісні. Солістку Евгенію Турянську, сопрано, нагороджено бурхливими оплесками за чудово виконані пісні, при професійному фортепіяновому супроводі Миросі Баслядинської.

Український танцювальний ансамбль під керівництвом Елейн Оприско з Асторії блискуче виконав в'язанку українських народних танків в супроводі акордеонової гри Олекси Худолія. ,,Молода Думка'' закінчила концерт щедрівкою і колядкою із солісткою Евгенією Турянською.

Програму провадив відомий конферансьє Володимир Гентіш, а організатором концерту був Богдан Біляк, імпрезовий референт церкви Чесного Хреста в Асторії. За декорації подбав Ярослав Плескун, а про звукопосилення — Петро Ганкевич.

Цього самого дня, увечері, у церковному будинку парохії Чесного Хреста в Асторії відбулась зустріч місцевого громадянства із почесним гостем, д-ром Мироном Куропасем. У короткому слові гість апелював до українців краще організовуватися і добиватися своїх прав в американському політичному житті. Активний член Парохіяльної Ради і голова новозаснованого Українського Американського Комітету для Політичної Акції у Квінсі, Стефан Сембой, закликав громадян-українців Квінсу ставати членами новозаснованої організації, щоб створити можливість впливу на місцевий уряд. Представник ПАБНА, д-р Іван Дочев, болгарин, передав щирий привіт гостеві й українській громаді. На закінчення зустрічі, місцевий парох о.В.Андрейчук, привітавши д-ра Куропася, передав йому найкращі побажання. Цією зустрічею провадив Ярослав Плескун.

В.М.

Президент пропонує дальші податкові кредити

Вашінґтон. — В четвер, 10-го лютого, Білий Дім повідомив, що президент Джіммі Картер запропонує щоб ще в цьому році була введена зміна в податковому законі, згідно з якою платники федеральних податків одержували б ,,податкові кредити'' в сумі 240-250 долярів замість дотеперішніх ,,особистих звільнень'', тобто замість 750 долярів, яких платники тепер можуть відтягати від суми, яка підлягає оподаткуванню. Зміна повинна вийти на користь менш заможним американським родинам, бо ,,податкові кредити'' означають, що їхні податки зменшаться на 240 або 250 долярів, а ,,особисті звільнення'' тільки зменшували суму, яка підлягала оподаткуванню. Запропонована Президентом реформа натомість дещо збільшить податки тих родин, які складаються з двох осіб і річні приходи яких виносять більше ніж 16,000 долярів. Зміна відносилася б щойно до приходів за 1977-ий рік.

ПРАЗНИК ОТЦЯ ІВАНА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

із священничою традицією. Колись чи не одинокою національною елітою були наші священники. Це вони перейшли до історії, як творці 1848-го року, і подбали, що з продовж двох ґенерацій у Галичині відродився історичний розум і державницький інстинкт.

Мистці із своїми творами виступають на концертах, літературних вечорах, виставляють свої образи у ґалеріях. Тим вони висловлюють свої мистецькі хвилювання, неспокої і проблеми.

Любителі духового творчого життя теж переживають бачене, читане, слухане. Але вони не мають нагоди висловитися про свої почування. Тим сильнішою є в них, а тим самим і в о. Івана, потреба духової атмосфери свого окруження.

Може тому о. Іван відзначається барокковою інтеліґентністю, аристократичним стилем, високим патріотизмом, кольоритною особовістю та тонким відчуттям гумору. Таким є у моєму розумінні духовий портрет о. Івана.

Небуденний празник о. крилошанина дав мені поштовх написати барокковий панеґірик за стилем спудеїв ХУІІ-ХУІІІ століть, який після ювілею я переслав Ювілятові. Його закінчення таке:

,,А з тим дух свій підкріпивши, зібрані вашмосці з умисним стараніем і пишною охотою одностайне з ґвалтом, з шумом і галасом заспівали:

МНОГАЯ ЛІТА!

Як уже написано, я не мудрець і не жартун, а моц свою маю від Гриця Сковороди і Василя Шекспіра і покарм духовий від них. А з обцування з ними знаю, що дві різличні посуди одним да наповняються коніяком, да будет єдина душа і єдине серце і мислей єдинство.

Того собі зичу в обцованії з Вами, дорогий отче Іване! Прошу простіть це довге писаніє, а з тим хай Бог Вам благословить!

Ваш вірний приятель, любитель священної Біблії витворних кротохвиль і пишних пустощей.

ЮРІЙ ТИС
рукою власною

Дано от дня 21 місяця новембра 1676 года, а від сотворення світа 7483, у городі Дітройті американської республіки в половині дванацятого часа ночі.

Помер Сєрґей Ілюшін — винахідник совєтських літаків

Москва. — Асошієйтед Пресс інформує, що тут помер на 82-му році Сєрґей Ілюшін, винахідник бодай 50 типів совєтських літаків, починаючи від звичайних одномоторових поштових машин, почерез військові бойові, які широко вживалися в часі Другої світової війни, до великих пасажирських джетів, які корсують сьогодні. Бойові машини Ілюшіна, т. зв. ,,Штурмовики'', або ,,Іл-2'', принесли йому славу у воєнних роках і були пострахом для відступаючих німецьких частин, які називали цей літак ,,чорною смертю''. Його особливістю була атака військових частин і військового виряду низько над землею. Цей, — як його совєти називали, ,,літаючий танк'' був озброєний тяжкою автоматичною зброєю і силою вогню перевищував усі інші існуючі тоді легкі військові машини. За винахід цього літака Ілюшін був кілька разів нагороджуваний орденом Леніна та іншими високими відзначеннями. С. Ілюшін розпочав свою працю в 1914 р., пізніше став військовим механіком, а опісля, закінчивши лєтунський вишкіл, вписався до військової технічної академії, яку закінчив в 1926 р. Син С. Ілюшіна Владімір є також пілотом і астронавтом.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

з глибоким смутком повідомляє про упокоєння 29-го січня 1977 року великого українського мистця у Франції на 94-му році життя

ОЛЕКСИ ГРИЩЕНКА

дійсного члена Української Вільної Академії Наук у США.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружині Покійного висловлюємо щире співчуття.

Замість квітів на могилу

бл. п. Василя Солодухи

Батька нашої членки Пластприяту п. Стефанії Левко і Дідуся Михася Левка, члена Станиці в Джерзі Ситі складаємо $25.00 на пресовий фонд ,,Юнака''.

ПЛАСТПРИЯТ в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Йосифа Ваврова

засилаємо 50.00 долярів на Український Конгресовий Комітет Америки.

Хай Американська земля буде Йому легкою.

ТАНЯ СИРОТЮК з Родиною

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 28-го вересня 1976 року, відійшла від нас у Вічність, проживши 96 років, наша Найдорожча БАБУСЯ, ПРАБАБУСЯ і ТЕЩА

бл. п.

СОФІЯ КАРПЕВИЧ

Цією дорогою хочемо висловити нашу щиру подяку всім, Родині, Приятелям і Знайомим, які віддали Покійній останню прислугу, взявши участь в похоронних відправах.

Дякуємо сердечно всім за вислови співчуття, квіти, численні Служби Божі і пожертви на різні цілі, замість квітів на могилу. Хай Всевишній сторицею винагородить Вас всіх.

РІДНЯ

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 8-го лютого 1977 року відійшла у вічність на 56-му році життя наша Найдорожча ДРУЖИНА і МАМА

бл. п.

ТАМАРА ГРИЦАЙ

ПАНАХИДА була відслужена в четвер, 10-го лютого 1977 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Simmon's Funeral Home, 3505 — 4th Street. N., St. Petersburg, Florida

ПОХОРОН — в п'ятницю, 11-го лютого 1977 р. о год. 10-ій ранку.

В безмежному смутку:
ЛЕВ ГРИЦАЙ — муж
МАРУСЯ — донька
Мати і Сестра в Арґентині
швагер — ЕВГЕН ГРИЦАЙ з донею ОЛЮНЬКОЮ
Ближча і дальша Родина в Америці і Арґентині

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що після короткої недуги, з волі Всевишнього, відійшов у Вічність, дня 4-го лютого 1977 р., на 80-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІД і ПРАДІД

бл. п.

ІВАН ЗІНОВІЄВИЧ ГЕРЕЦЬ

з села Люб'язь на Поліссі.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 7-го лютого 1977 р. з похоронного заведення Eannance до Української Православної Церкви Чесного Хреста в Ютика, а відтак на цвинтар Української Католицької Церкви св. Володимира в Ютика, Н. Й.

Цією дорогою складаємо сердечну подяку д-рові Богданові Ґарбовському за лікарську опіку під час хвороби Покійного. Священикам Православної Церкви — о. Миколі Вареникові з Ютики, о. Деканові Євгенові Нарушевичеві з Геркімер та о. Богданові Смикові — Настоятелеві Української Католицької Парафії в Ютика за проведення похоронних відправ. Всім, хто взяв участь у тих відправах в похоронному заведенні, церкві та на цвинтарі, не зважаючи на хуртовину. Всім, хто склав квіти, замовив церковні відправи за спокій душі Спочилого та зложив дар в ім'я Покійного на фонд Катедри Українознавства в Гарварді. Панові Петрові Громову за підготовку та переведення тризни. Всім, хто особисто, телефонічно чи листовно склав родині вислови співчуття та слова потіхи в нашому смутку.

Дружина — ГАННА
Сини — ПЕТРО, ОЛЕКСАНДЕР, МИХАЙЛО і РОДІОН з Дружинами
Доньки — ВІРА, ЗОЯ та РАЇСА з Мужами
Внуки і Правнуки

Пам'яті Іванни Бенцаль

Несподівано померла Іванна Бенцаль. Та сумна вістка пригнобила багато тих, які знали її особисто, чи то з громадської праці, якій сл. п. І. Бенцаль присвятила львину частину свого важкого життя. Кажу тяжкого, бо таким воно було. Ті, які ближче з нею жили, то знали, що її життя не було вистелене рожами, але великими трудноощами і неповодженнями, зокрема в родиннім пожитті.

Іванна Бенцаль з дому Білик, приїхала до Америки молодою дівчиною зі своїми батьками; походила з Угнева околиці Любачева, Галичина. Одружилась з Василем Бенцалем, з яким по довгих роках розійшлась. Полишила в смутку єдиного сина, який живе з родиною в Клівеленді, Огайо. Сл. п. Іванна Бенцаль, маючи тажке родинне життя, шукала задоволення у громадській праці. Коли в Америці в 1925 р. створено СУА, вона по короткім часі включилась в працю цієї організації і була їй вірною до самого кінця її життя. Спочатку працювала як звичайна членка, відтак очолювала один з Відділів СУА, а опісля була, мабуть, 30 років головою Окружної Ради, а потім її обрано контролером Центральної Управи СУА. За працю її нагороджено почесним членством в 1-ім Від. СУА, почесним головством в О. Раді, а на послідній Конвенції СУА в Ню Йорку обрано її почесною членкою Централі СУА.

У своїй праці вона мала багато успіхів і невдач, як зрештою кожна з тих, які працюють на народній і громадській ниві. Беручи до уваги наше організаційне життя в Америці, до Другої світової війни, треба признати що воно було дуже трудне, бо мало було тут сил до організаційної праці, зокрема до приїзду іміграції по Другій світовій війні. Одначе, сл. п. Іванна Бенцаль, будучи приємної і товариської вдачі, все якось зуміла дати собі раду в найбільше складних обставинах.

Коли в 1944р. в Америці створено Допомоговий Комітет ЗУДК, сл. п. І.Бенцаль включилась всецило в допомогову акцію. Її обрано на третю заступницю голови ЗУДКУ, а відтак вона ввійшла до головної Ради ЗУАДКУ.

У 1944-ім р.,коли ЗУАДК дістав дозвіл висилати харчі і убрання до таборів в Німеччині і Австрії, зорганізовано при ЗУАДКУ ,,Жіночу Секцію'',головою якої обрано сл.п.Іванну Бенцаль. Завданням цієї секції, було збирати харчі і убрання та висилати їх до таборів у Німеччині. В Ню Йорку при 42 вул. винаймлено магазин, де ці речи приходили і, де паковано їх до висилки.Сл.п.І.Бенцель, пакувала ті речі у колі 10 жінок, головно членки СУА.

На зазив ЗУАДКу в пресі,почали надсилати з усіх громад пакети, головно убрання, харчами занявся ЗУАДК, висилкою пачок КЕР. Тоді то вислано до таборів сотки тисяч фунтів чоловічого, жіночого і дитячого убрання. Треба тут зазначити, що ,,Жіноча Секція'' влаштовувала імпрези, дохід з яких призначено на ЗУАДК. Одна з найбільших імпрез, це був День Матері в 1946 р., дохід з якого в сумі 2.650 дол. (зі звіту в кн. ,,Брат Братові'') пішов до ЗУАДКУ.

Коли в дальшому ході праці, ЗУАДК дістав дозвіл на переселення, виявилась потреба в Ню Йорку зорганізування якогось Комітету, який зміг би зайнятися переселенням людей, які тут приїжджали. Ними треба було заопікуватись і вислати на призначені місця. Тоді Об'єднаний Комітет Ню Йорку скликав збори Організацій і обрано Комітет, який названо ,,Переселенчий Осередок''. Головою цього Комітету обрано Марію Демидчук. Місто-головою о. Засійбіду, а екзекутивною секретаркою Анну Курило, в якої була найбільша і відповідальна праця. Вона зачиналась від приготувань афідавітів, а кінчалась спрямуванням людей на місце призначення. Сл. п. І. Бенцаль брала і тут широку участь, як при праці в Канцелярії, так і в переселенчій акції, та при полагоджуванні різних формальностей у пристані. До самої смерти, сл.п. Іванна Бенцаль працювала в Об'єд.Комітеті Від. УККА, в Ню Йорку, в Окружній Раді СУА,і в 4-ім Від.СУА, як довголітня заступниця голови. В цю працю Покійна вкладала всі свої сили і енергію.

В похоронних відправах членки СУА взяли численну участь. Панихиди були відправлені протягом двох днів. Над відкритою домовиною, Покійну прощала голова СУА Іванна Гожанковська. Від Окружної Управи СУА промовляла Марія Томоруг. Від 4 Від. СУА промовляла С.Серефин, а від 1-го — Леся Ґой. Від УККА прощав Покійну мгр Іван Базарко. В день похорону тлінні останки Покійної впроваджено до церкви Св.Юра в Ню Йорку, в супроводі прапора СУА і членок, які стояли двома рядами. Тлінні останки Покійної забрала родина на цвинтар Лейкквуд Парк Ракі Рівер, Огайо.

Марія Демидчук-Чучман

Святий Вечір у Джерзі Сити

Заходами Організацій Визвольного Фронту, 12-го Від.ООЧСУ та Осередку Спілки Української Молоді Америки ім. Лесі Українки, 8-го січня ц.р. у Джерзі Сити відзначено величаво та традиційно Святий Вечір з вечерою, ,,Вертепом'' та рівнож засвіченням Сумівської Ялинки, яка символічно має горіти в серцях молоді з рядів СУМА, що живуть майже в кожному куточку вільного світу, а тим більше нехай світло на ній горить невмирущими вогнями в серцях молоді України, яка в сьогоднішні дні під гнітом безбожницької Москви на чолі з верховодом Брежнєвом, не може вільно святкувати своїх старотрадиційних церковних чи національних свят.

В короткому часі велика заля Українського Народного Дому вщерть заповнилася гостями зі сусіднього Байону, членами ООЧСУ та членами СУМА та їхніми родинами.

Вони позасідали при застелених столах та спокійно, за старим звичаєм, вижидали, щоб зійшла перша вечірня зірка.

На заклик, що вже зійшла вечірня зірка, на залі залунали голоси ,,Бог предвічний народився'', а голова ООЧСУ інж. Іван Кравчук привітав присутніх традиційним ,,Христос ся Рождає''. В цей час на залю увійшов найстарший віком член ООЧСУ Григорій Бура з дідухом на руках, а за ним двоє маленьких сумівців Таїса Кіра та Марко Пойзлер з в'язками сіна. Свят-Вечірню програму відкрив голова місцевого Відділу ООЧСУ — інж. Іван Кравчук. У своєму слові він накреслив історичний перебіг значення Свят-Вечора в українському народному звичаї. Наступним промовцем була Булавна Осередку СУМА Нуся Вох, вона накреслила значення Сумівської Свят-Вечірньої Ялинки. Відтак вона засвітила свічечку на знак солідарности з усією українською молоддю в поневоленій, але нескореній Україні, та зі Сумівцями, що проживають у вільному світі. Після коротких і цінних промов та засвічення Ялинки, голова інж. Іван Кравчук попросив о. декана Антона Борсу поблагословити святочну вечеру, що її приготовили пані з ООЧСУ та пані зі СУМА. По вечері присутні мали змогу побачити три сценки, що її підготовили члени СУМА та ООЧСУ. Першу сценку ,,Зайчик Швець'' підготовила виховниця Осередку Оленка Галькович та впорядник роя Степан Вох. Наші маленькі сумівці своєю сценкою розвеселили своїх друзів та подруг, батьків і гостей. Атракцією Свят-Вечірньої зустрічі була сценка ,,Вертепу'' у виконанні членів ООЧСУ та СУМА під аренжеровкою Івана Цьолки, колишнього артиста української сцени. Оригінальну версію Вертепу написав у 1922 р. у селі Гиновичах, Бережанського повіту о. декан Іван Заверуха, який помер з рук московського КГБ у 1961 р.; переповів цей Вертеп, після цієї довгої перерви, колишній аматор цього Вертепу з села Гинович Степан Миколишин. Могло б здаватися, що після довгого протягу часу люди все позабули, однак знайшлися люди, які зуміли переповісти свої старозвичаї та культурні традиції українського села. Ось, тому, нехай і село Гиновичі буде горде зі своїх колишніх мешканців, бо й вони винесли в далекий світ скарби Гинівської культурно-традиційної спадщини Різдва Христового. Сценічне оформлення Вертепу було гарне та й сценка ,,Вертепу'' відбулася вдало.

У сценці виконавцями були такі особи: — Григорій Бура, Лев Зиман та Федір Кахнич, Пастирі: — Антін Шубак, Дмитро Вох, Василь Бойко, Володимир Ковбаснюк, та Олекса Підвірний, Ангел: — Ірка Шеремета, Жид: — Степан Миколишин, Чорт: — Григорій Лосянович, а постанова режисера Івана Цьолки.

Опісля громада бажала собі взаємно Веселих свят та щасливого Нового року. На кінець Свят-Вечірнього торжества на залю загостив з подарунками Святий Миколай. Миколаївську сценку підготовили Дружинники Осередку СУМА в такому порядку: — Святий Миколай — Володимир Ковбаснюк, Ангели: - Нуся Вох, Дарка Кіра, Петруся Шеремета, та Марійка Білик, Зайчиха: - Ірка Шеремета, Зайченя: - Оленка Галькович, Чортик: - Михайло Жук. Не зважаючи на те, що деякі родини нашої громади вже відсвяткували свята за новим стилем, то все ж таки вони прийшли збагатити традицію українського стилю, що її традиційно святкують члени Відділу ООЧСУ та СУМА. На залі було 200 осіб.

Управа ООЧСУ та Управа СУМА — дякує всій нашій жертвенній громаді за Коляду на Визвольний Фонд, що дала в сумі 1340 долярів, а на виховні цілі СУМА 826 долярів.

Дмитро Вох.

Збагачення фондів Музею Церкви-Пам'ятника

Під цим оглядом роки 1975 і зокрема, 1976 були щедрими, зокрема, коли йдеться про пам'ятки української давнини. Вельмицінним придбанням позначився і початок 1977 року. Член парафії св. Михаїла в Міннеаполісі Максим Амброзяк передав музеєві Церкви-Пам'ятника надзвичайної вартости дарунок визначного українського археолога і антрополога Н.Н. Це нагрудний хрест XIII ст., т. зв. „Енколпіон" (грецька назва), що його виконав київський майстер 6-го грудня 1240 року. Нашестя монгольських орд під проводом Бату-Хана (Батия) поклало край роботі цих майстрів у Києві. Подану вище дату легко відчитати на одній із двох складових частин хреста. Вельми цінним є й те, що хрест має і нашийний ремінь, на якому у ті часи такі хрести носили. Дарунок передано музеєві Церкви-Пам'ятника напередодні цьогорічного Свята Різдва Христового, себто 737 років після виконання хреста київським майстром.

Велике символічне значення має й те, яку велику вагу надають українські вчені наявності музею Церкви-Пам'ятника у вільному світі. Їхні дарунки творять уже значну частину фонду пам'яток української сивої давнини. У 1975 р.визначний зах.-український археолог передав нашому музеєві в Бавнд Бруку мосяжний нагрудний хрест зроблений на переломі XV—XVI сторіч, що його знайдено під час розкопок в околицях Львова. Унікальною є колекція хрестів з XV—XVIII сторіч, що нею обдарував наш музей професор мистецтвознавства Мірко Пилишенко, він же довголітній офірний пластовий діяч і впертий збирач пам'яток української давнини.

Не раз приходиться дивуватися з приводу надходження історичних пам'яток з різних околиць сучасної України. Крім того, все частіше одержує музей Церкви-Пам'ятника цінні дарунки з усіх країн українського розселення поза Батьківщиною. Старші віком люди передають музеєві переважно стародавні ікони, які вони, вирушивши у велике невідоме, вивезли з України, як найдорожчий свій скарб. Серед них є й такі, які роками були в сховку від ока безбожницької влади або лихих сусідів. Є серед них і такі, які вдалося врятувати в час, коли большевики руйнували церкви в Україні. На цих іконах видно сліди знущання над ними, як удари сокири тощо.

При цій нагоді треба згадати, що музей Церкви-Пам'ятника притягає все більше й більше відвідувачів, зокрема вліті. Особливо цінні екскурсії молоді, що їх організують деякі наші парафії з дальших околиць ЗСА, як, для прикладу, з околиць досить віддаленого Піттсбургу. Регулярно відвідували музей в травні і червні учні американських середніх шкіл та студенти університетів стейту Ню Джерзі. Все частіше почали появлятись репортажі про музей Церкви-Пам'ятника в дооколичній американській пресі та телебаченні.

Радимо всім завітати до музею Церкви-Пам'ятника в Бавнд Бруку. Музей не є виключно православною установою, а в повному значенні того слова—всеукраїнською святинею. Там кожного ласкаво зустріне погідний, сивоголовий професор І.С. Паливода. Він донесе до серця й розуму кожного, з якого він славного роду та переконає, що людина, повинна стидатися, коли вона байдужа до свого роду і малощо про той рід знає.

С. Кобицанський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 18-го ЛЮТОГО 1977 р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 371 Відд. о год. 7-ій веч. в залі УНДому в Ірвінґтоні. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. — Стефанія Стеців, гол., В. Шпирка, заст. гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, фін. секр.

СУБОТА, 19-го ЛЮТОГО 1977 р.

РЕДІНҐ, Па. Річні загальні збори 48 Відд. ім. Т. Шевченка, о год. 7:30 веч. в залі Укр. Горож. Клюбу при 542 7-ій вул. На порядку нарад: звіти управи, дискусія над звітами вибір Управи і К. Комісії на 1977 р., внески і затвердження організаційного пляну праці в передконвенційному році. Проситься чл. прибути на наради. М. Дубик, гол., Ст. Івасечко, секр., Ст. Павлик, кас.

СУБОТА, 19-го ЛЮТОГО 1977 р.

ЧІКАҐО-ПІВДЕНЬ, Ілл. Річні загальні збори Т-ва Укр. Амер. Єдність 35 Відд. о год. 7:30 веч. в домі УНСоюзу при 1915 Захід 51 вул. На порядку : звіти та вибір нової управи на 1977 р. Проситься чл. прибути на збори. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Звичайні річні збори 86-ий Відд. Т-ва УСК о год. 7-ій веч. в домівці УСК-у при 122 2-га Авеню. На порядку: відкриття зборів, звіти уступаючої Управи, дискусія над звітами, вибір нової Управи, різне, закриття зборів. Проситься чл. прибути. — Ст. Качмарський, гол., Ів. Сґрант, секр.

НЕДІЛЯ, 20 ЛЮТОГО 1977 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Звичайні річні загальні збори 204 Відділ ім. А. Гончаренка в домівці ОУА „Самопоміч", 98 2-га Аве. о год. 4 по пол. На порядку нарад звіти урядників, К. Комісії, вибір управи на 1977 р. та обговорення організаційної кампанії на 1977 р. На Збори запрошено представників Екзекутиви. Проситься чл. про якнайчисленнішу участь в зборах. По закінченні нарад — перекуска. — Управа Відділу.

НЕДІЛЯ, 20-го ЛЮТОГО 1977 р.

ДЕНВЕР, Коло. Річні загальні збори 226 Відд. Т-ва ім. Лесі Українки о год. 2-ій по пол. в залі кат. церкви. Участь в зборах обов'язує всіх членів. — Управа.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва ім. І. Франка 271 Відділ о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Амер. Нар. Клюбу. На порядку: звіти та вибір Управи на 1977 р. Проситься чл. прибути на збори. — Управа.

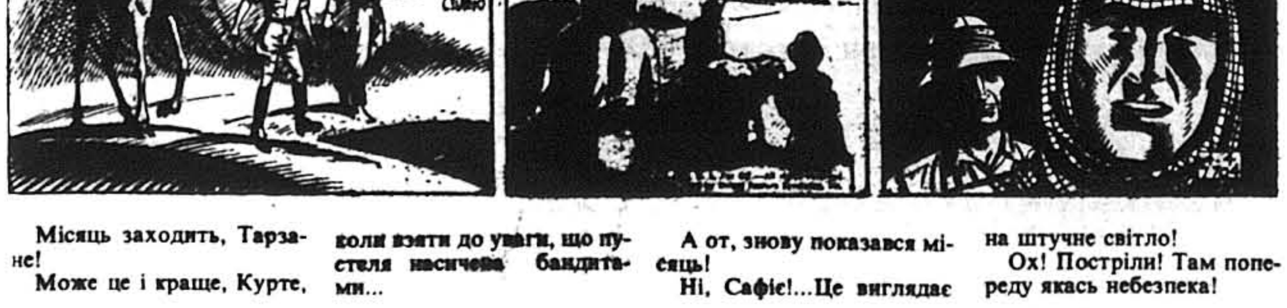
ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64 Відд. о год. 2-ій по пол. у Вінярського. Проситься чл. прибути на збори. — І. Бурний, секр.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка 334 Відд. о год. 12:30 по пол. в домі фін. секр. при 3324 Торрінгтон, Парма. Нова Управа на 1977 р.: М. Задерецький, предс., Б. Задорецький, заст. і рек. секр., С. Бохонок, фін. секр., М. Бохонок, заст. К. Комісія: П. Бохонок, гол., Луїс Ленарт, член. — Б. Задорецький, рек. секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Укр. Січ 182 Відд. о год. 4-ій по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви при 635 Брод вул. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір нової Управи на 1977 р. По зборах — перекуска. Проситься чл. прибути на ці збори. — Гр. Клименко, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр. Амер. Клюбі при 292 Гадсон Авеню. Проситься чл. прибути і вирівняти чл. вкладки. Управа на 1977 р. — К. Шевчук, пред., С. Васьків, зас.,Т. Кубарич. фін. секр., Г. Лопатка, заст., С. Мартинюк, скарбник, В. Ковба, заст., К. Комісія: В. Велитович, гол., Д. Марголич і Д. Пристай, члени. — М. Яремчук, рек. секр.

ТАРЗАН, Ч.7704. — Постріли!

Місяць заходить, Тарзане!

Може це і краще, Курте, коли взяти до уваги, що пустеля насичена бандитами...

А от, знову показався місяць!

Ні, Сафіє!...Це виглядає на штучне світло!

Ох! Постріли! Там попереду якась небезпека!